

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conferenceผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯThe Effects of Using a Guidance Activities Package to Enhance The Ethical Mind of Mathayomsuksa
IV Students at Sri Ayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejaratanarajsudaดุสิต วันวัย (Dusit Wanwai)¹ สุขอรุณ วงษ์ทิม (Sukaroon Wongtim)²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และ 2) เปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แล้วสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดจิตจริยธรรมที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 และ 2) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว นักเรียนกลุ่มทดลองมีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว จิตจริยธรรม มัธยมศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช abc_dif@hotmail.com² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sukaroon.won@stou.ac.th

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were: 1) to compare ethical mind of an experimental group student before and after using a guidance activities package, and 2) to compare ethical mind of the experimental group using the guidance activities package and a control group using usual guidance activities. The sample groups were Mathayomsuksa IV students in 2019 academic year at Sri Ayudhya School under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Bejaratanarajsuda. They were obtained from group random sampling and then simply divided into 2 groups: the experimental group and the control group, 20 students in each group. The instruments were: 1) an ethical mind inventory with a reliability of .91, and 2) the guidance activities package to enhance ethical mind. Data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test. The result of the research were: 1) after using the guidance activities package, the experimental group had the ethical mind higher than before with statistical significance at .05 level, and 2) the experimental group using the guidance activities package had the ethical mind higher than the control group with statistical significance at .05.

Keywords: Guidance Activities Package, Ethical Mind, Mathayomsuk

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

สภาพสังคมไทยปัจจุบัน เกิดการเปลี่ยนแปลงไปมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสังคมที่อยู่รอบตัวเรา จากกระแสของเทคโนโลยีแห่งโลกาภิวัตน์ที่ถาโถมเข้ามา สร้างความสะดวกสบายให้กับมนุษย์มากยิ่งขึ้น และการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งเป็นความเจริญทางด้านวัตถุ จึงทำให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลง เมื่อสังคมวิวัฒนาการมาจนมีเทคโนโลยีสูงๆ และทุนมากๆ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์มิได้เสมอภาคอีกต่อไป ผู้ที่มีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตอย่างหนัก ถ้าไม่มีกติกาสังคมเพียงพอ (ประเวศ วะสี. 2560, น.109) ทำให้บุคคลในสังคมต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อความอยู่รอดของตนเอง พฤติกรรมของคนในสังคมจึงเป็นไปในทางแข่งขันกันมาก จึงทำให้มนุษย์ละเลยหลักคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไปและมนุษย์จะมีพฤติกรรมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ปัญหาจึงเกิดขึ้นตามมาหลายอย่าง

โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีนักเรียน 3005 คน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใจกลางเมือง สภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นแหล่งชุมชน นักเรียนส่วนมากมาจากครอบครัวที่ขัดสน บางครอบครัวหย่าร้าง จึงต้องอยู่กับพ่อ หรือแม่ เพียงลำพัง ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนบางคนขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัยในการเรียน ขาดความซื่อสัตย์สุจริต หรือขาดการใฝ่เรียนใฝ่รู้ในโรงเรียน ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ประสงค์ ทองประ และคณะ (2547) กล่าวว่า สาเหตุภายนอกของการขาดคุณธรรม จริยธรรม เกิดจากการขาดการอบรมแนะนำที่ถูกต้อง ขาดแบบอย่างที่ดี ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว กระทำตามเพื่อน การเปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ภาวะเศรษฐกิจบีบคั้น เลียนแบบพฤติกรรมทางสื่อมวลชนและสังคมที่ไม่ดี มีสถานเริงรมย์เปิดบริการมาก สภาพแวดล้อมยั่วเย้าและชักนำ เพื่อให้สังคมและเพื่อนยอมรับ ผู้ถือกฎระเบียบวินัยทางสังคมปฏิบัติหย่อนยาน ผู้ใหญ่ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ขาดการปลูกฝังในสิ่งที่ดีงาม ความด้อยในฐานอาชีพและสังคม สถานศึกษาไม่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน

คุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่ใช้สำหรับการควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ให้มีการดำรงชีวิต โดยใช้ความรู้และทักษะ อย่างถูกต้องตามธรรมเนียมคลองธรรม บุคคลจึงจำเป็นต้องฝึกการพิจารณาและฝึกการคัดเลือกข้อมูลที่แสดงออกถึงลักษณะของการขาดคุณธรรมจริยธรรม และสามารถนำเสนอการพิจารณาผลเสียของการขาดคุณธรรมจริยธรรมให้ได้ เพื่อให้เกิดความตระหนักที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของตนเองให้เกิดขึ้น ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้นั้นในสังคมโดยรวมต่อไป (สุทธิพร บุญส่ง. 2552, น. 21)

โคลเบอร์ก (Kohlberg 1976) กล่าวถึงจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคมซึ่งบุคคลพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยวัยเด็กสังคมจะเป็นตัวตัดสินผลของการกระทำนั้นว่าเป็นการกระทำที่ถูกหรือผิดจริยธรรม แต่เมื่อโตขึ้นตนเองจะเป็นคนตัดสินเหตุผลเชิงจริยธรรม

สำหรับ จิตจริยธรรม นั้นเป็นคุณลักษณะสำคัญเชิงนามธรรมของบทบาทในหน้าที่การงานและบทบาทของการเป็นพลเมือง รวมทั้งการถือปฏิบัติอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ถือเป็นการดิ้นรนเพื่อให้เกิดผลงานที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดี (Howard Gardner 2008, น. 204) จิตจริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกรอบข้อกำหนด ที่สมาชิกในสังคมนั้นๆ กำหนดขึ้นโดยไม่รู้สึควาถูกบังคับ เป็นการกระทำพฤติกรรมนั้นออกมาอย่างดี ไม่ขาดตกบกพร่อง กระทำด้วยความสุขภายในจิตใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ และหวังให้สังคมนั้นอยู่ดีมีความสุขจากการปฏิบัติของตนด้วย (สชิล พรวิษณุ. 2559, น. 12)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม ในทางหนึ่งต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ผู้ที่มีหน้าที่มุ่งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับเยาวชน หรือนักเรียน ให้พร้อมที่จะเติบโตไปเป็นบุคลากรหลักในการพัฒนาประเทศชาติอย่างมีศักยภาพ มีคุณภาพที่ดี ที่เหมาะสม อยู่ในสังคมด้วยความสุข ดังนั้นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องช่วยกันทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนโยบาย ฝ่ายจัดทำหลักสูตรการศึกษา ส่งต่อมายังฝ่ายปฏิบัติ คือ บุคลากรครู บุคลากรทางการศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ที่ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม หรือพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอยู่ด้วย กิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตร จึงมีประโยชน์ในการช่วยเหลือ ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำและประกาศให้ใช้แผนพัฒนางานแนะแนว เพื่อพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลรู้จักแสวงหาข้อมูล และใช้ปัญญาในการเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545)

อีกทั้งกิจกรรมแนะแนวยังสามารถส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนได้ หากครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ จัดรูปแบบกิจกรรมให้มีความเหมาะสม จากตัวอย่างผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูทดแทนให้มากขึ้นได้ ทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากกร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องเป็นกิจนิสัยสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่สังคมคาดหวังและต้องการได้ (สุนทนา สวนผลรัตน์. 2550) และงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา ผลสรุปจากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ด้าน คุณธรรมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน หัวถนนวิทยาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุด กิจกรรมแนะแนว มีคุณธรรม จริยธรรม สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก กิจกรรมการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน ใช้กระบวนการกลุ่ม และใช้สื่อที่หลากหลาย มุ่ง พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติ และ เป็นการสะสมประสบการณ์คุณธรรมไว้เป็นความรู้ ความสามารถ เพื่อนำออกไปใช้แก้ปัญหา สร้างสรรค์ประโยชน์ในชีวิตจริง สามารถ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. 2557)

จากการจัดกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่ยังนักเรียนยังคงต้องได้รับการเสริมสร้างให้มีจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้และความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคมที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกันพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง. 2560) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งที่จะฝึกให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีจิตจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. เพื่อเปรียบเทียบจิตจริยธรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลอง (Experimental group) และกลุ่มควบคุม (Control group) มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 12 ห้อง คิดเป็นประชากรทั้งหมด 500 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยสุ่มห้องเรียนได้ 1 ห้องเรียน จากนั้นใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

ตัวแปรตาม คือ จิตจริยธรรม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด ดังนี้

4.1 แบบวัดจิตจริยธรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ โดยหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการ IOC (ItemObjective Congruency) โดยนำแบบวัดจิตจริยธรรม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาข้อความในแบบวัดจิตจริยธรรม มีดัชนีความสอดคล้อง 0.6 – 1 และนำแบบวัดจิตจริยธรรมที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดจิตจริยธรรมโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของคอนบาค (Cronbach) ได้ข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.91

4.2 ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม จำนวน 12 กิจกรรม ดำเนินการสร้างโดยกำหนดวัตถุประสงค์ ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดนิยามปฏิบัติการ และดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยการดำเนินการกิจกรรมมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นอภิปราย ขั้นสรุปและนำไปใช้ จากนั้นนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการ จุดประสงค์ เนื้อหา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

และขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมทั้ง 4 ขั้นตอน ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรม จึงนำไปทดลองกับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ครั้ง แล้วปรับปรุงแก้ไขชุดกิจกรรมให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขั้นก่อนการทดลอง

- 1) ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม ในการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม
- 2) ผู้วิจัยพบประพุดคุยเพื่อนัดหมายเวลานักเรียนที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตจริยธรรมไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดจิตจริยธรรม บันทึกผลคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

5.2 ขั้นดำเนินการทดลอง

- 1) ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมจำนวน 12 กิจกรรม เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยจัดกิจกรรมแนะแนวปกติ
- 2) ผู้วิจัยทำการทดสอบภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกันกับที่ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) แล้วจึงตรวจและบันทึกคะแนนหลังการทดลอง นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตจริยธรรมก่อนและหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่มไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้

- 1) ค่าเฉลี่ย
- 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

6.2 สถิติในการหาคุณภาพของแบบวัดจิตจริยธรรม

- 1) การหาค่าความเที่ยง (Reliability)
- 2) การประเมินความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC)

6.3 การทดสอบสมมุติฐาน

- 1) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างจิตจริยธรรม ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (Dependent t - test)
- 2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างจิตจริยธรรม ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม โดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t - test)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมเท่ากับ 173.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.75 และมีค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมเท่ากับ 203.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.05 พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

เสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

การทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนการทดลอง	20	173.85	15.75	19	6.37*	.00
หลังการทดลอง	20	203.45	12.05			

* $p < .05$

2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการใช้กิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจิตจริยธรรมระหว่าง กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
กลุ่มทดลอง	20	203.45	12.05	38	4.82*	.00
กลุ่มควบคุม	20	178.60	19.61			

* $p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

หลังการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่าก่อนการที่ได้รับการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมมีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบไปด้วย รูปภาพ คลิปวิดีโอ เกม และได้ใช้เทคนิคต่างๆ ได้แก่ การอภิปรายกลุ่มกรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตจริยธรรม และมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกรอบ ข้อที่กำหนด โดยไม่รู้สึกรำคาญบังคับ กระทำด้วยความสุขกายสบายใจ มีความยินดีและให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามกรอบนั้นๆ โดยไม่รู้สึกรำคาญหรือก่อให้เกิดความลำบากกายและใจ จึงทำให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้จิตจริยธรรมใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของธิดิมา จักรเพชร (2544, น. 55-57) ที่ได้ศึกษาผลของชุด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดแนะแนวและได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุมณฑา สอนผลรัตน์ (2550, น. 66) ที่ได้ศึกษา การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูตกต่ำที่ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

หลังการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม มีจิตจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม ประกอบไปด้วย รูปภาพ คลิปวิดีโอ และเกม ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ในชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมนั้นผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคต่างๆ ซึ่งได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การทำงานกลุ่ม สถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม โดยสอดแทรกสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตจริยธรรม ฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเองตามสถานการณ์ที่เผชิญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริลักษณ์ ละเอียดอ่อน (2552, น. 8) กล่าวว่าชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือซึ่งจัดทำในลักษณะของสื่อประสมประกอบด้วย คู่มือครู และชุดกิจกรรม โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เช่น เกม การอภิปราย กรณีศึกษาตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง ตลอดจนการสื่ออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพฤติกรรมการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระเวียง ดอนศรีชา (2553) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่ได้เข้ากิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะมีคะแนน จิตสาธารณะสูงกว่านักเรียน ที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชิสา สุรีย์แสง (2553, น. 81) ที่ได้ศึกษา การใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจะมีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากในกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองนั้นจะช่วยขัดเกลาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดน้อยลงหรือหมดไป และในขณะเดียวกันก็จะมีเพิ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้ามา และจากการได้มีประสบการณ์ตรงกับกิจกรรมจึงทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว สามารถนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรม ไปใช้เพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมให้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้
2. ก่อนจะนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมไปใช้ ผู้ดำเนินกิจกรรมแนะแนวควรศึกษาขั้นตอนต่างๆ จากคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมอย่างละเอียด ทั้งวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

3. ครู อาจารย์ หรือผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวควรดำเนินกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีชีวิตชีวา เปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง และควรให้การเสริมแรง สามารถยืดหยุ่นเกี่ยวกับเวลาอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมกับนักเรียนหรือบุคคลระดับอื่นๆ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการปลูกฝังความมีจิตจริยธรรม

2. ควรมีการศึกษาจิตจริยธรรมในองค์ประกอบอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจาก 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความมีน้ำใจ และความใฝ่เรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา

3. ควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างจิตจริยธรรมในรูปแบบอื่นที่ต่างจากการใช้ชุดกิจกรรม เช่น สื่อมัลติมีเดีย บทเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction : CAI) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม ระดับประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ: ครุสภา.

จิตติมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประเวศ วะสี. (2560). ประเทศไทย 5.0. (พิมพ์ครั้งที่ 1), เอกสารประกอบการ ปาฐกถาพิเศษในงานมหกรรมสมุนไพรรักษาชาติ และการประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 14. นนทบุรี: กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข.

ประสงค์ ทองประ และคณะ. (2547). การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรม ของนักศึกษาในเขตจังหวัดสุรินทร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหัวถนนวิทยา. วารสารราชชนกศรีนครินทร์ กรกฎาคม - ธันวาคม 2557.

ระเวียง ดอนศรีชา. (2554). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริลักษณ์ ละเอียดอ่อน. (2552). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สขิล พรวิษณุ. (2559). การศึกษาความมีจิตจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

(พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพฯ .2560

สุทธิพร บุญส่ง. (2552). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: ทริบ เปิ้ล กรู๊ป.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

สุนทนา สวนผลรัตน์. (2550). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัญชิสา สุรีย์แสง. (2553). การใช้กิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Howard, Gardner. (2551). จิต 5 ปันยอตมนุษย์. แปลจาก Five Mind for the Future. แปลโดย เสาวลักษณ์ อัสวเทววิช
และ วีรวิธ มาฆะศิริานนท์. กรุงเทพฯ : ธรรมการพิมพ์.

Kohlberg, Lawrence. (1976). *Moral Stages and Moralization: The Cognitive Development
Approach in Moral Development and Behavior: Theory*, New York: Holt Rinehart.

